

ການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ຢູ່ ສປປ ລາວ

ADB

ຄວາມສຳຄັນຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບ ຂອງລະບຽບກົດໝາຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ

ການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງລະບຽບກົດໝາຍ ແມ່ນການຕີຊົມເພື່ອປັບປຸງ ສະພາບແວດລ້ອມທາງລະບຽບກົດໝາຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ລະບຽບກົດໝາຍ ສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ ທຸລະກິດ (ພາກເອກະຊົນ ແລະ ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ), ສັງຄົມ ແລະ ລັດຖະບານ ລວມໄປເຖິງຜົນກະທົບທາງ ເສດຖະກິດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ການປະເມີນຜົນກະທົບນີ້ ຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈ ຖ້າວ່າຮ່າງນິຕິກຳອາດຈະສຳເລັດຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ເພື່ອຢືນຢັນຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນພາຍຫຼັງ. ການປະເມີນຜົນກະທົບ ຍັງໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ດີ ແກ້ໄຂບັນຫາໃຈ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳໃຫມ່ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີຄວາມກົມກຽວໃນລະບົບກົດໝາຍ.

ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ສະພາບແວດລ້ອມດ້ານທຸລະກິດ ແລະ ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມທາງລະບຽບກົດໝາຍ ເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດທະນາ:

1. ທຸລະກິດໃນລາວ ແລະ ພາກເອກະຊົນ-ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດ ມີການເຕີບໂຕ;
2. ສະພາບການແຂ່ງຂັນຂອງທຸລະກິດໃນລາວ-ຊຶ່ງຈະ ຊ່ວຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມທາງລະບຽບກົດໝາຍນີ້ ຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງລາວ ຊຶ່ງ ຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນລາວ.

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່

ໂດຍຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ ໄດ້ມອບໜ້າທີ່ໃຫ້ກົມກົດໝາຍ ເປັນສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ. ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳນີ້ ຈະປະສານສົມທົບກັບຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ຊ່ວຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳໃນຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ນະຄອນ ໂດຍຜ່ານການພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ບັນຊີ ແລະ ຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບຜິດຊອບສ້າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ.

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

- ໃຫ້ຄໍາແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ແກ່ຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ກວດກາ ແລະ ນຳສະເໜີລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງຍຸຕິທຳ ໃຫ້ຄໍາເຫັນຕໍ່ບົດປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ປະສານສົມທົບກັບກະຊວງການເງິນ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານການເງິນ;
- ຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳໃຫ້ແກ່ ໜ່ວຍງານນິຕິກຳຂອງກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງ ແຂວງ, ນະຄອນ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ສ້າງ, ເຜີຍແຜ່ ຄູ່ມືສໍາລັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງ ຮ່າງນິຕິກຳ;
- ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ

ຕິດຕໍ່ພວກເຮົາ:

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ

ກົມກົດໝາຍ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ

ຖະໜົນລ້ານຊ້າງ

ຕູ້ໄປສະນີ P.O. Box 08

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ

ໂທ / ແຟັກ: +856-21 4155 21

ອີເມວ: webmaster@laofficialgazette.gov.la

ຂັ້ນຕອນການສ້າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ

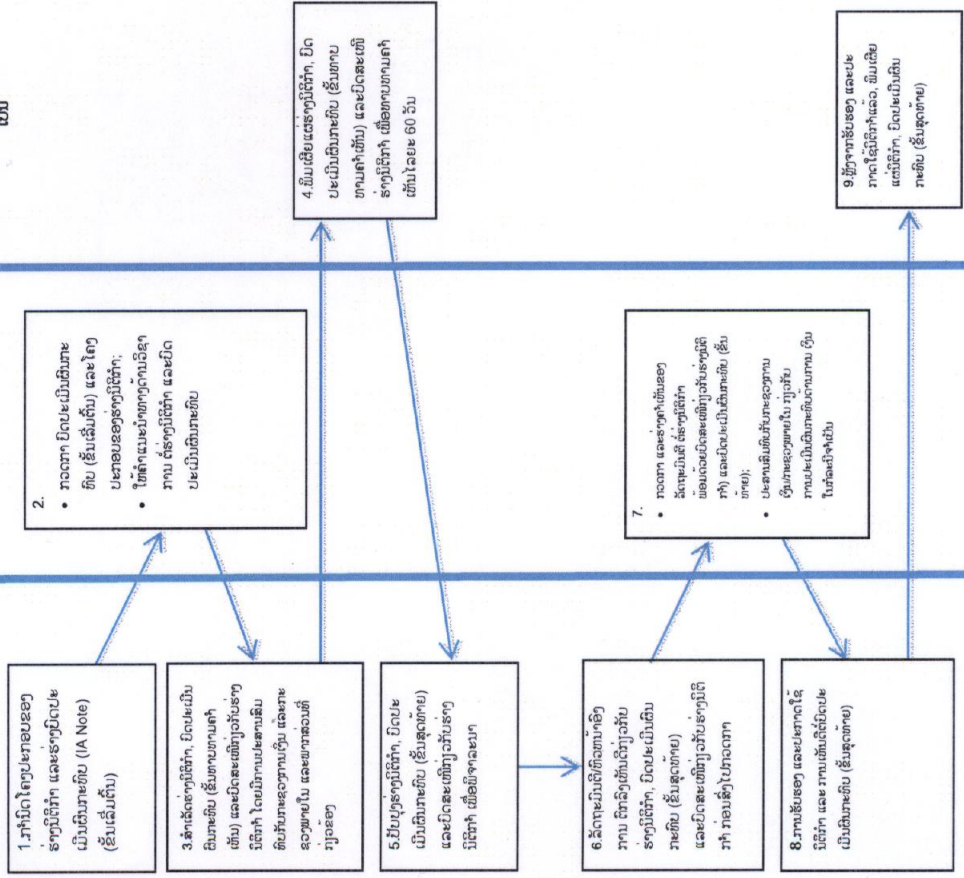
ກົດໝາຍ, ລັດຖະບັນຍັດຂອງປະຊາກອນ, ດຳລັດ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

ອົງການສັບສົນຂອບເຂດສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ
(ບັນດາກະຊວງ, ອົງການ)

ກະຊວງຍຸຕິທຳ

ຈົດໝາຍເຫດຖາງ
ລັດຖະການ
(ທີ່ລົງໃນເວັບໄຊຂອງ
ຕົນ) ແລະ ວິທີສົ່ງເສີມ
ເປັນ

ກົມກົດໝາຍ
ໂດຍສົມທົບກັບກະຊວງການເງິນ
ແລະ ກະຊວງການຍືນ

ຂັ້ນຕົ້ນຂອງລັດຖະມົນຕີວ່າການ, ຫົວໜ້າອົງການທີ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ແລະ ຂອງເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນ

ອົງການສັບສົນຂອບເຂດສ້າງນິຕິກຳ
(ຂັ້ນກະຊວງຂັ້ນແຂວງ)

ໜ່ວຍງານນິຕິກຳ/ໜ່ວຍນາຍົກສຳນັກຂັ້ນແຂວງ

ຈົດໝາຍເຫດຖາງ
ລັດຖະການ
(ທີ່ລົງໃນເວັບໄຊຂອງຕົນ)
ແລະ ແຜນການເສີຍ
ໝອນທີ່ຈຳເປັນ

ໜ່ວຍງານນິຕິກຳຂອງກະຊວງ, ອົງການ
ໂດຍສົມທົບກັບກະຊວງການເງິນ
ຂັ້ນສູນກາງ
ໝາຍເຫດຖາງທີ່ຈຳເປັນຂັ້ນແຂວງ
ໂດຍສົມທົບກັບໜ່ວຍນາຍົກສຳນັກຂັ້ນແຂວງ

2. ກວດກາບົດປະເມີນຜົນກະທົບ
IA Note ຂັ້ນເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ໂຄງ
ບາດຂອງຮ່າງນິຕິກຳ
ແລະ ໂຕ້ຖອນ
ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ
ລັດ ແລະ ບົດປະເມີນຜົນກະທົບ
ນິຕິກຳ

1. ຮ່າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ IA
Note ຂັ້ນເລີ່ມຕົ້ນ

3. ສຳລັບຮ່າງນິຕິກຳ ແລະ ບົດ
ປະເມີນຜົນກະທົບ ໂດຍມີການປະ
ສານສົມທົບກັບກະຊວງການເງິນ/ ແລະ
ໜ່ວຍນາຍົກສຳນັກຂັ້ນແຂວງ ແລະ
ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

5. ປັບປຸງຮ່າງນິຕິກຳ, ບົດປະເມີນ
ຜົນກະທົບ ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ
ລັດ ເພື່ອສົ່ງອອກ

7. ກວດກາ ແລະ ໂຕ້ຖອນສົມທົບ ຂອງ
ລັດຖະມົນຕີ ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ
ລັດ ແລະ ບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ແລະ
ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ ລັດ ແລະ ບົດສະ
ເໜີຫຼັກຖານສາມ ລັດ ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານ
ສາມ ລັດ ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ ລັດ
ກ່ອນສົ່ງໄປກວດກາ

8. ລັດຖະມົນຕີຕິດຕາມອົງການ
ຕິດຕາມການເຊື່ອມຕໍ່ກັບ ຮ່າງນິຕິກຳ
ແລະ ບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ແລະ
ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ ລັດ ແລະ ບົດສະ
ເໜີຫຼັກຖານສາມ ລັດ ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານ
ສາມ ລັດ ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ ລັດ

9. ຫຼັງຈາກປະກາດໂຕ້ຖອນສົມທົບ
ຂອງ ລັດຖະມົນຕີ ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານ
ສາມ ລັດ ແລະ ບົດປະເມີນຜົນກະທົບ
ແລະ ບົດສະເໜີຫຼັກຖານສາມ ລັດ

4. ພິມເສີຍແຮງນິຕິກຳ, ບົດປະ
ເມີນຜົນກະທົບ ແລະ ໂຄງ ບາດຂອງຮ່າງນິຕິກຳ
ເພື່ອສາທາລະນະຕົວ ໃນເວລາ 60
ວັນ

ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມທາງນິຕິກຳ ເພື່ອການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ ໃນ ສປປ ລາວ

ລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງສັງຄົມທີ່ຍືນສະໄຫມ. ມັນຊ່ວຍເສີມສ້າງນະໂຍບາຍດ້ານງົບປະມານ ແລະ ເສດຖະກິດ ມະ ທາພາກໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ.

ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ສະພາບແວດລ້ອມດ້ານທຸລະກິດ ແລະ ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມທາງນິຕິກຳເພື່ອຊ່ວຍໃນການພັດທະນາ:

1. ພາກທຸລະກິດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ • ໂດຍສະເພາະວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SMEs) • ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ມີການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດ
2. ສະພາບແວດລ້ອມໃນການແຂ່ງຂັນທຸລະກິດໃນລາວ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ການແຂ່ງຂັນທຸລະກິດໃນລາວ ແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນ, ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຈະເລີນເຕີບໂຕຂຶ້ນຕາມເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ການເຕີບໂຕຂອງປະເທດລາວໃນການເຂົ້າຮ່ວມເສດຖະກິດໂລກ, ລວມທັງຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າສາກົນ ແລະ ສະມາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ.

ການຄົ້ນຄວ້າໂດຍທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂອງທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບຄ່າສິ້ນເບື້ອງຕົ້ນລະບຽບການ ຕ່າງໆ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍທຸດລົງຢ່າງຮຸນແຮງ. ລັກສະນະສຳຄັນໃນການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ ແລະ ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແມ່ນຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ແລະ ລະບຽບການທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ ທີ່ເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈາກການປະກອບເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ທຸລະກິດ, ໂດຍລະບຽບການຂອງລັດຖະບານ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນນີ້ ເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດໃນລາວມີການແຂ່ງຂັນຕໍ່າລົງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສະພາບແວດລ້ອມຂອງທຸລະກິດໃນລາວບໍ່ດີກວ່າລັດຖະບານ. ມີແມ່ນການຮຽກຮ້ອງເພື່ອສະເໜີສິ່ງທີ່ດີກວ່າເພື່ອພິຈາລະນາ, ຜົນກະທົບທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລະບຽບການຕ່າງໆ.

ການສະໜັບສະໜູນ

ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນ ຕໍ່ພາກເອກະຊົນ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ກັບ ລັດຖະບານລາວ, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການໃນການປະຕິບັດ ກຽມການກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງລະບຽບກົດໝາຍຕໍ່ທຸລະກິດ ທີ່ແທດເໝາະກັບ ສປປ ລາວ. ADB ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2009 ແລະ ຈະສິ້ນຕໍ່ຈົນເຖິງປີ 2017.

ຄວາມຄືບໜ້າ

ໜ່ວຍປະຕິບັດງານ

ໃນປີ 2011 ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຄະນະຊີ້ນຳວຽກງານ RIA ເພື່ອຊີ້ນຳວຽກງານ RIA ໃຫ້ແກ່ຫ້ອງການທົດລອງ RIA ໃນບັນດາກະຊວງ ແລະ ອອກແບບລະບົບ RIA ເພື່ອສະໜັບສະໜູນເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນພາຍໃຕ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສ້າງນິຕິກຳ. ຄະນະຊີ້ນຳວຽກງານ RIA ໂດຍການເປັນປະທານຂອງທ່ານ ສຽງສະຫວາດ ສະແຫວງສິກສາ, ລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ພ້ອມດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າ ຈາກກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ (MOIC), ກະຊວງການເງິນ (MOF), ກະຊວງຍຸຕິທຳ (MOJ), ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ (MPI), ຫ້ອງວ່າການລັດຖະບານ, ສະພາແຫ່ງຊາດ (NA) ແລະ ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ລາວ (LNCCI).

ຫ້ອງການທົດລອງ RIA Pilots

ຫ້ອງການທົດລອງ RIA ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການເງິນ, ສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງຍຸຕິທຳ. ນັບແຕ່ປີ 2013, ຫ້ອງການທົດລອງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ປະຕິບັດວຽກງານການປະເມີນຜົນກະທົບ ຊຶ່ງເປັນພາກສ່ວນໃນການກວດກາບັນດານິຕິກຳທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ຮ່າງນິຕິກຳໃໝ່:

1. MOIC • ການອອກໃບອະນຸຍາດສົ່ງອອກເຂົ້າ ແລະ ໄມ້ປັກ, ຂະບວນການ ການລົງທະບຽນຂອງວິສາຫະກິດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການແຂ່ງຂັນ
2. MPI • ການຄຸ້ມຄອງຫ້ອງການບໍລິການປະຕູດຽວ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ
3. MOF • ອາກອນເມອບເໝົາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້
4. MOJ/NA • ກວດກາບົດປະເມີນຜົນກະທົບທີ່ສຳເລັດຈາກບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ

ຄູ່ມືແນະນຳ

ຄູ່ມືແນະນຳ RIA ລວມເຖິງ ແບບຕົວຢ່າງເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການປະຕິບັດວຽກງານ RIA ໃຫ້ສຳເລັດ, ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາກັບກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ແລະ ບັນດາຫ້ອງການທົດລອງ RIA ຂອງບັນດາກະຊວງ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຂອງລາວ ແລະ ຖືກເຊັນຮັບຮອງຈາກປະທານຄະນະຊີ້ນຳວຽກງານ RIA ໃນປີ 2012.

ຫຼັງຈາກສຳເລັດການທົດລອງການນຳໃຊ້ ຄູ່ມືແນະນຳ RIA ແລະ ແບບຕົວຢ່າງ ໃນບັນດາກະຊວງ, ໄດ້ມີການດັດແກ້ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງພາຍໃຕ້ກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍການສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂັ້ນຕອນຂະບວນການຮ່າງນິຕິກຳຂອງບັນດາກະຊວງ ຢ່າງໃກ້ຄຽງທີ່ສຸດ.

ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້

ການຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບວຽກງານ RIA ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼາຍຄັ້ງໃນບັນດາກະຊວງເປົ້າໝາຍ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ລວມເຖິງການຈັດສຳມະນາ ແລະ ການປັນລະຍາຍໂດຍທົ່ວ. ນັບຕັ້ງແຕ່ເດືອນ ເມສາ ປີ 2011 ກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ວຽກ ງານ RIA ໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ 26 ຄັ້ງ ຊຶ່ງມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຫຼາຍກວ່າ 500 ທ່ານ.

ທັດສະນະສຶກສາ

ໃນເດືອນສິງຫາ ປີ 2013, ໂດຍມີຜູ້ຕາງໜ້າອາວຸໂສຈາກລັດຖະບານລາວ ຈຳນວນ 14 ທ່ານ, ລວມໃນນັ້ນມີ ລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການ ຈຳນວນ 5 ທ່ານໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເດີນທາງໄປທັດສະນະສຶກສາທີ່ປະເທດອົດສະຕາລີ. ຈຸດປະສົງໃນການໄປທັດສະນະ ແມ່ນເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນບົດ ຮຽນຫຼາຍຢ່າງຈາກລັດຖະບານອົດສະຕາລີ ແລະ ຈາກພາກທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ແລະ ການຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບ RIA ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ.

ຂໍ້ຄິດເຫັນສຳຄັນ ແລະ ການແລກປ່ຽນບົດຮຽນລວມມີ:

- RIA ແມ່ນເຄື່ອງມືທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຂອງພາກທຸລະກິດ ແລະ ລັດຖະບານ – ຊຶ່ງຊ່ວຍໃຫ້ການຜະລິດມີຄຸນນະພາບ ແລະ ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບຕະຫຼາດຂອງພາກທຸລະກິດ ແລະ ເສດຖະກິດ.
- ການນຳພາທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ເຮັດໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດໃນການນຳໃຊ້ລະບົບ RIA ໃນບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ.
- ຂະບວນການຂອງ RIA (ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ແບບຕົວຢ່າງ) ຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງທັກສະ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ທີ່ສົ່ງໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ໂດຍສະເພາະ ການວິເຄາະເສດຖະກິດ ແລະ ການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບ.
- ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາ ຄູ່ມືແນະນຳ RIA ແລະ ແບບຕົວຢ່າງ, ການຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການກວດກາບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ທີ່ກະກຽມໂດຍບັນດາກະຊວງ.
- ການເຂົ້າຮ່ວມໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນຈາກລັດຖະບານກັບພາກທຸລະກິດໃນການຕິດຕາມຜົນຈາກໃນການນຳໃຊ້ RIA.

ສິ່ງທ້າທາຍ

ອົງຕາມປະສົບການຂອງທ້ອງຖານທົດລອງ RIA ຢູ່ບັນດາທະຊວງມາຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງ. ສິ່ງທ້າທາຍນີ້ລວມມີ: ລະດັບທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບກົດໝາຍ/ລະບົບການຕ່າງໆ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນບັນດາທະຊວງ; ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງນິຕິກຳຕໍ່ພາກລັດ ແລະ ພາກທຸລະກິດ; ການປະສານງານລະຫວ່າງກະຊວງ, ຂະແໜງການໃນການພັດທະນາ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງນິຕິກຳ ແລະ ການປະສານສົມທົບກັນ ລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ໃນການສ້າງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ.

ໂຄງການ RIA ໄດ້ຕັ້ງເປົ້າໝາຍກັບສິ່ງທ້າທາຍນີ້ ດ້ວຍການດັດປັບນິຕິກຳຈາກການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ແທດເໝາະກັບສະພາບການຂອງທຸລະກິດລາວ. ການປັບປຸງແປງເປັນສິ່ງທີ່ຊັບຊ້ອນໃນ RIA ໃນກະຊວງຕ່າງໆ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບພາກທຸລະກິດໃນລາວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນຕາມໄລຍະເວລາ ແລະ ການປະຕິບັດຈະກາຍມາເປັນສະຖາບັນ. ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ລັດຖະບານຜ່ານຜ່າສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆນີ້ ໂດຍການໃຫ້ຄຳແນະນຳ ແລະ ສະໜັບສະໜູນແກ້ບັນດາທະຊວງໃນການປະຕິບັດວຽກງານປະເມີນຜົນກະທົບ.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສ້າງນິຕິກຳ

ໃນປີ 2012 ສະພາແຫ່ງຊາດໄດ້ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສ້າງນິຕິກຳ ທີ່ກຳນົດລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ສຳລັບນິຕິກຳ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສ້າງນິຕິກຳໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ການເງິນ ຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ໃນ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງຕ້ອງລາຍງານໃນບົດປະເມີນຜົນກະທົບ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຂັ້ນຕົ້ນລົງວ່າດ້ວຍການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ

ກະຊວງຍຸຕິທຳ ໄດ້ອອກຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ໃນວັນທີ 7 ກໍລະກົດ ປີ 2014. ADB ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການຮ່າງຂັ້ນຕົ້ນລົງດັ່ງກ່າວ ພາຍໃຕ້ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການຂອງ ADB.

ຂັ້ນຕົ້ນລົງສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການເຮັດບົດປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ຍັງກຳນົດວິທີການກະກຽມໃນການສ້າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ໃນການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ.

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ (RIA Centre)

ໂດຍຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ກົມກົດໝາຍ ເປັນສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ. ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳນີ້ ຈະປະສານສົມທົບກັບຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

- ໃຫ້ຄຳແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ແກ້ຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ກວດກາ ແລະ ນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງຍຸຕິທຳ ໃຫ້ຄຳເຫັນຕໍ່ບົດປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ປະສານສົມທົບກັບກະຊວງການເງິນ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານການເງິນ;
- ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ ໜ່ວຍງານນິຕິກຳຂອງກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງ ແຂວງ, ນະຄອນ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ສ້າງ, ເຜີຍແຜ່ ຄູ່ມືສຳລັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ໃຫ້ ແກ່ພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ;
- ສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງ ຮ່າງນິຕິກຳ;
- ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
- ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ຕາມ ການມອບໝາຍ.

ໃນກໍລະນີການສ້າງຂັ້ນຕົ້ນລົງຂອງກະຊວງ ຫຼື ອົງການທີ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງການຮັບຜິດຊອບສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ມອບໃຫ້ໜ່ວຍງານນິຕິກຳຂອງຕົນ ໃນການກວດກາ ແລະ ໃຫ້ຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ.

ສຳລັບຂັ້ນຕົ້ນລົງຂອງເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນ ອົງການຮັບຜິດຊອບສ້າງນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈະປະສານສົມທົບກັບພະແນກຍຸຕິທຳຂັ້ນແຂວງ ໃນການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ.

ບາດກ້າວຕໍ່ໄປ

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບ RIA, ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ຈະຕ້ອງ:

- ພັດທະນາ ທັກສະ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ລະບົບ RIA
- ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ແລະ ສະໜັບສະໜູນບັນດາທະຊວງໃນການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ
- ສ້າງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ RIA ໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ພາກເອກະຊົນໂດຍ:
  - ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນໃຫ້ແກ່ອົງການຮັບຜິດຊອບສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການສ້າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບ;
  - ຈັດກິດຈະກຳສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄຸນປະໂຫຍດຂອງ RIA ໃຫ້ແກ່ພາກເອກະຊົນ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ພາກເອກະຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບ.

ສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ຍັງຈະຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ໃນການເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ.

ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ADB ໄດ້ສະໜັບສະໜູນສູນປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ RIA ຂອງລັດຖະບານລາວ ພາຍໃຕ້ໂຄງການກູ້ຢືມທີ່ໄດ້ຕົກລົງແລ້ວ ເພື່ອພັດທະນາວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ຈົນເຖິງປີ 2017.